

PHILIP K. DICK

SIMULAKRA

ARGO

PHILIP K. DICK

Simulakra

ARGO

Přeložil Robert Tschorn

Czech edition © Argo, 2017

The Simulacra

Copyright © 1962, Philip K. Dick

Copyright renewed © 1992, Laura Coelho, Christopher Dick
and Isa Hackett

All rights reserved

Translation © Robert Tschorn, 2017

ISBN 978-80-257-2096-7 (váz.)

ISBN 978-70-257-2159-9 (e-kniha)

Memorandum, zaslané v rámci Elektronické hudební společnosti, Nata Fliegera děsilo, aniž věděl proč. Dávalo mu přece velkou příležitost; na letním bytě v kalifornském Jenneru lokalizovali světoznámého sovětského klavíristu Richarda Kongrosiana, psychokinetika, který hrál Schumanna a Brahmse, aniž se dotkl klaviatury. A s trochou štěstí by mohl pro EHS pořídit pár studiových nahrávek. Přesto...

Fliegera napadlo, že ho možná odrazují temné deštné pralesy nejsevernějšího pobřeží Kalifornie. Měl raději vyprahlý jih v okolí Tijuany, kde sídlilo ústředí EHS. Podle memoranda ovšem Kongrosian letní byt odmítá opustit. Odešel na odpočinek, zřejmě kvůli blíže neurčené komplikaci v rodině, snad tragédii, která postihla jeho manželku nebo syna. Memo naznačovalo, že k neštěstí došlo před mnoha lety.

Bylo devět ráno. Nat Flieger automaticky napustil do kelímku vodu a nakrmil živou protoplazmu vtělenou do nahrávací soustavy Ampek F-a2, kterou si pěstoval v kanceláři. Ganymedský tvor necítil bolest a zatím si nestěžoval, že z něj udělali součástku elektronického systému... nervovou soustavu měl primitivní, ale jako akustický snímač ho nic nepřekonalo.

Voda prosakovala membránami Ampeku, živý tvor ji vděčně přijímal a jeho obvody pulzovaly. Mohl bych tě vzít s sebou, rozhodoval se Flieger. F-a2 byl přenosný a zvukovou charakteristikou mu vyhovoval lépe než novější a vyspělejší technika. Flieger si zapálil *delicado*, přešel k oknu a přeprnul žaluzie na příjem.

Do kanceláře vtrhlo mexické slunce a Flieger zamžoural. F-a2 se probral k nejvyšší aktivitě, sluneční svit a voda mu zrychlily metabolismus. Flieger ho ze zvyku pozoroval, ale v myšlenkách zůstal u memoranda.

Znovu je zvedl, stiskl a memo zakvičelo: „... takovou šanci si nemůžeme nechat ujít, Nate. Kongrosian odmítá veřejně vystupovat, ale naše berlínská pobočka Art-Cor s ním má smlouvu, takže ho k nahrávání můžeme donutit... pokud aspoň chvíli postojí. Tak jak, Nate?“

„Ano,“ odpověděl Nat Flieger hlasu Lea Dondolda a nepřítomně přikývl.

Proč si slavný sovětský klavírista pořídil letní byt v severní Kalifornii? Už to byl výstřelek, kterým si varšavskou vládu nenaklonil. A když se Kongrosian naučil vzdorovat výnosům nejvyššího stranického orgánu, těžko couvne před EHS. Šedesátník Kongrosian přehlížel legální důsledky soudobého společenského života se zkušeností profesionála, ať v komunistických zemích nebo v USEA. Jako mnoho umělců šel svou vlastní cestou kdesi mezi oběma všemocnými světovázory.

Těhle desce se bude muset udělat reklama. Publikum má krátkou paměť, jak známo, a bude se mu muset náležitě připomenout, kdo je Kongrosian a jaké má hudební a psionické nadání. Propagační oddělení EHS to ale snadno zvládne, podařilo se mu přece prodat mnoho neznámých interpretů, a Kongrosian není ani zdaleka neznámý, jen se stáhl. Jak dobrý je ale dnes? přemýšlel Nat Flieger.

Memorandum ho lámalo i v této otázce. „... každý ví, že Kongrosian ještě nedávno vystupoval na soukromých akcích,“ prohlášovalo přesvědčeně. „Hrál hlavounům v Polsku i na Kubě a portorické smetánce v New Yorku. Rok předtím se v Birminghamu účastnil dobročinného koncertu pro padesát černošských milionářů, vybrané peníze šly na afromuslimskou kolonii na

Měsíci. Mluvil jsem s několika moderními skladateli, kteří tam byli. Dušovali se, že Kongrosian je v nejlepší formě. Počkat... to bylo v roce dva tisíce čtyřicet. Takže mu bylo dvaapadesát. A v jednom kuse hraje v Bílém domě pro Nicole a toho nýman-da, der Alte.“

To abychom vzali F-a2 do Jenneru a nahráli ho na oxypásek, zamyslel se Nat Flieger. Protože tohle může být naše poslední šance; psioničtí umělci jako Kongrosian umírají předčasně.

Memorandu odpověděl: „Postarám se o to, pane Dondoldo. Odletím do Jenneru a osobně zahájím jednání.“ Takto se rozhodl. „Juchú,“ zajásalo memo. Natu Fliegerovi ho bylo líto.

Nadlidsky pozorný a nesnesitelně úporný bzučící reportátor naléhal: „Pane doktore Superbe, je pravda, že se dnes pokusíte dostat do ordinace?“

Měli by vymyslet způsob, jak reportátory vykázat z domu, pomyslel si doktor Egon Superb. Jenže nevymysleli. „Ano,“ odpověděl. „Až dosnídám, právě totiž snídám, nasednu do vozu, odjedu do centra San Franciska, nechám vůz na parkovišti, pěšky dojdu přímo do své ordinace na Post Street a tam jako obvykle poskytnu psychoterapii prvnímu pacientovi. Navzdory tak zvanému McPhearsonovu zákonu.“ Napil se kávy.

„A stojí za vámi –“

„MSPP můj postup plně schvaluje,“ řekl Dr. Superb. S radou Mezinárodní společnosti praktikujících psychoanalytiků mluvil ještě před deseti minutami. „Nevím, proč taháte rozhovor zrovna ze mě. Do práce dnes půjdou všichni členové MSPP.“ A že jich po celých USEA bylo přes deset tisíc, jak v Severní Americe, tak v Evropě.

Reportátor familiárně zavrhl: „Kdo je podle vás zodpovědný za schválení McPhearsonova zákona a za to, že jej der Alte podepsal?“

„To víte stejně dobře jako já,“ odvětil Dr. Superb. „Ani armáda, ani Nicole, dokonce ani NP. To ta velická slušná farmaceutická firma, kartel A.G. Chemie v Berlíně.“ Věděli to všichni, neřikal nic nového. Mocný německý kartel přesvědčil svět, že duševní nemoci lze léčit farmakologicky; koukaly z toho velké peníze. Z psychoanalytiků byli rázem šarlatáni v jednom pytli s psychotroniky a výživovými léčiteli. Ne jako za starých časů, v minulém století, kdy byla psychoanalýza vážená věda. Dr. Superb si povzdychl.

„Trpíte tím,“ lezl mu reportátor dál pod kůži, „že musíte pod vnějším tlakem opustit své povolání? Hmm?“

„Řekněte svým divákům,“ pronesl Superb pomalu, „že jsme odhodlaní pracovat dál, zákon nezákon. Umíme pomáhat, jako umí pomáhat farmakoterapie. Konkrétně v případech povahových poruch, u nichž hraje roli minulost pacienta.“ Právě si všiml, že reportátor patří významné televizní stanici; rozhovor sleduje dobrých padesát milionů diváků. Dr. Superb najednou těžko hledal slova.

Když po snídani zamířil ke svému vozu, už na něj číhal druhý reportátor.

„Dámy a pánové, vidíme posledního z rodu psychoanalytiků Vídeňské školy. Snad nám kdysi uznávaný psychoanalytik doktor Superb řekne pár slov. Pane doktore?“ Stroj přijel blíž a zastoupil mu cestu. „Jak vám je?“

„Mizerně. Pusťte mě dál, prosím.“

„Na své poslední cestě do ordinace,“ hlásil reportátor, „působí doktor Superb jako odsouzenec, ale přece je v hloubi duše hrdý, že podle vlastních měřítek odvedl dobrou práci. Doba doktorů Superbů ale pominula... a teprve budoucnost ukáže, zda je to dobře. Podobně jako pouštění žilou zažila psychoanalýza okamžik slávy, než ji nahradila nová léčba.“

Dr. Superb nastoupil do vozu, vyjel na privaděč a za chvíli

se hnál po autobahnu do San Franciska, pořád v mizerné náladě a v hrůze z nevyhnutelného: z bezprostředního konfliktu s úřady.

Nebyl už žádný mladík. V pase mu přebýval tuk, na aktivní účast v téhle šlamastyce byl fyzicky moc zavalitý, opotřebovaný. A měl pleš, což mu zrcadlo v koupelně každé ráno důsledně připomínalo. Před pěti lety se rozvedl se svojí třetí manželkou, Livií, a už se neoženil; životem i rodinou mu byla práce. Tak co dál? Nemohl popřít, že do ordinace jde dnes naposled, jak řekl i reportátor. Padesát milionů lidí v Severní Americe a v Evropě to uvidí v přímém přenosu, ale získá díky tomu nové povolání, nový transcendentní cíl? Nezáká.

Aby si zlepšil náladu, zvedl palubní telefon a vytočil modlitbu.

Když zaparkoval a došel ke své ordinaci na Post Street, už na něj čekal hlouček zvědavců, několik reportátorů a hrstka modře uniformovaných příslušníků městské policie.

„Brýtro,“ pozdravil je zakřiknutě, když s klíčem v ruce stanul na schodišti před vchodem. Lidé se rozestoupili. Doktor Superb odemkl, otevřel dveře a vpustil slunce do dlouhé chodby ozdobené reprodukcemi Paula Kleea a Kandinského, které sem s doktorem Bucklemanem pověsili před sedmi lety, kdy si starý dům adaptovali.

Jeden reportátor hlásil: „Vážení diváci, rozhodující chvíle nastane, až k doktoru Superbovi přijde první pacient.“

Policisté mlčky vyčkávali ve strážním postoji.

Ve dveřích se doktor Superb zastavil a obrátil se k lidem před domem. „Pěkný den. Na říjen.“ Chtěl ještě něco dodat, hrdinsky vyjádřit své vznešené pocity a postavení. Ale nic ho nenapadlo. Možná na tom nic vznešeného není, pomyslel si. Prostě dělá to, co pět dní v týdnu už mnoho let, a naposled vyhovět rutině nechce žádnou velkou odvahu. Za tuhle oslovskou neústupnost pochopitelně zaplatí svobodou; rozumem si to uvědomoval, ale na

úrovni těla, nižších nervových funkcí, nikoli. Somaticky pokračoval ve vyjetých kolejích.

Jedna žena z hloučku lidí zavolala: „Jsme s vámi. Hodně štěstí.“ Pár dalších přidalo úsměv a nesměle mu provolalo slávu. Policisté se nudili. Dr. Superb zavřel dveře a šel dál.

V předpokoji seděla u svého stolu Superbova recepční Amanda Connersová. Zvedla hlavu a řekla: „Dobré ráno, pane doktore.“ Ohnivě rudé vlasy stažené stužkou jí zářily, z hlubokého výstřihu mohérového svetříku božsky vykukovala prsa.

„Dobré,“ odtušil doktor Superb, rád, že dnes přišla, a ještě tak upravená. Podal jí kabát a ona ho pověsila do skříně. „Kdo je dnes první?“ Zapálil si lehký floridský doutníček.

Amanda se podívala do diáře a odpověděla: „Pan Rugge, pane doktore. V devět. Máte ještě čas na kafe. Udělám ho.“ Vyrázila ke kávovaru v koutě.

„Víte, co se tu za chvíli semele,“ řekl Superb. „Nebo ne?“

„Vím. Ale MSPP za vás složí kauci, ne?“ V roztřesených prstech mu přinesla papírový kelímek.

„Bohužel to znamená, že jste přišla o zaměstnání.“

„Ano.“ Mandy přikývla, už bez úsměvu. Veliké oči jí potemněly. „Nechápu, proč der Alte ten zákon podepsal. Nicole byla proti, tak jsem do poslední chvíle předpokládala, že ho vetuje. Bože, vláda má přece ten stroj na cestování časem. Mohli se podívat do budoucnosti, jaká to bude katastrofa, jak to ochudí společnost.“

„Třeba se podívali.“ A nic to neochudí, dodal Superb v duchu.

Dveře se otevřely. Na prahu stál první dnešní pacient, pan Gordon Rugge, bílý nervozitou.

„Á, konečně,“ poznamenal Dr. Superb. Ve skutečnosti ale Rugge přišel brzy.

„Parchanti,“ utrousil Rugge. Byl vysoký, hubený, kolem pětacetiletý, kvalitní oblek; dělal makléře na Montgomery Street.

Za pacientem se objevili dva městští policisté v civilu. Upřeli zrak na Superba a čekali.

Reportátory natáhly chapadla receptorů a lačně nasávaly data. Chvilí se nikdo nepohnul ani nepromluvil.

„Půjdeme do ordinace,“ řekl doktor Superb pacientovi. „A začneme tam, kde jsme minulý pátek skončili.“

„Jste zatčen,“ prohlásil hned jeden z policistů. Došel k Superbovi a předal mu přeložené soudní nařízení. „Půjdete s námi.“ Vzal Superba za loket a vedl ho ke dveřím. Druhý muž v civilu se připojil z druhé strany, aby měli Superba mezi sebou. Pracovali klidně a účelně.

Dr. Superb se obrátil k Ruggemu. „Je mi líto, Gordone. Jak vidíte, nemohu vás dále léčit.“

„Ty krysy mi chtějí dávat drogy,“ ucedil hořce Rugge. „A to vědí, že je mi z nich zle. Pro můj metabolismus jsou jedovaté.“

„Zajímavé,“ mumlal k televizním divákům jeden reportátor, „jak je pacient svému analytikovi věrný. Ale vlastně proč ne? Tento muž věří v psychoanalýzu možná dlouhá léta.“

„Šest let,“ řekl mu Rugge. „A chodil bych dalších šest, kdyby bylo třeba.“

Amanda Connersová se tiše rozplakala do kapesníku.

Když doktora Egona Superba vedli uniformovaní i neuniformovaní příslušníci sanfranciské policie k připravenému vozu, shromáždění se pokusilo o povzbudivý pokřik. Superb si všiml, že se sešli hlavně starší lidé. Pamětníci časů, kdy se psychoanalýza těšila vážnosti. Jako on patřili do úplně jiné doby. Doufal, že zahlédne i pár mladých, ale marně.

Muž na policejní stanici měl úzkou tvář, silný svrchník a zapálený doutník Béla King ručně vyrobený na Filipínách. Nezařátýma chladnýma očima vyhlédl z okna, podíval se na hodinky a začal nepokojně přecházet po místnosti.

Právě típal doutník a chystal se zapálit další, když uviděl policejní auto. Hned vyběhl ven na rampu, kde se policie připravovala odbavit zatčeného. „Pane doktore,“ oslovil ho, „jsem Wilder Pembroke. Rád bych si s vámi promluvil.“ Kývl na policisty, ti Superba hned pustili a ustoupili. „Pojďte dovnitř, půjčili mi v patře kancelář. Nezdržím vás dlouho.“

„Vy nejste od Městské policie,“ prohlížel si ho doktor Superb. „Možná od NP.“ To ho znejistilo. „Ano, určitě.“

Pembroke cestou k výtahu odpověděl. „Řekněme, že mám na vašem případě zájem.“ Kvůli procházející skupince policejních důstojníků snížil hlas. „Zájem vrátit vás do ordinace za pacienty.“

„To je ve vaší pravomoci?“ zeptal se Superb.

„Myslím, že ano.“ Přijel výtah a oba nastoupili. „Nějakou hodinku to ovšem potrvá. Mějte strpení.“ Pembroke si zapálil nový doutník. Superbovi nenabídl.

„Mohu se zeptat, pro kterou instituci pracujete?“

„Už jsem řekl,“ odsekl Pembroke, „že mám na vašem případě zájem, neslyšel jste?“ Probodl Superba pohledem a ve výtahu už nepromluví. „Byl jsem příliš strohý,“ omluvil se Pembroke na chodbě v prvním patře. „Ale vaše zatčení mi dělá velké starosti.“ Podržel Superbovi dveře a ten opatrně vstoupil do místnosti 209. „Já si dělám starosti často. Je to moje práce, víceméně. Jako je vaše práce citově se neangažovat.“ Usmál se, ale doktor Superb mu úsměv neoplatil. Na to je moc napjatý, pomyslel si Pembroke. Superbova reakce odpovídala charakteristice v jeho složce.

Ostražitě se usadili proti sobě.

Pembroke začal: „Někdo se s vámi přijde poradit. Už brzy. Stane se vaším pacientem. Rozumíte? Proto vás chceme mít v ordinaci, abyste ho mohl přijmout a léčit.“

Dr. Superb s kamennou tváří přikývl. „Aha.“

„Ostatní – myslím ostatní pacienty – nás nezajímají. Jestli se

jim zhorší stav, zlepší, zaplatí vám majlant nebo zůstanou dlužni, to je jedno. Nám jde jen o toho jednoho.“

„A až ho vyléčím, zavřete mi praxi? Jako všem psychoanalytikům?“

„O tom si promluvíme pak. Teď ne.“

„Kdo to je?“

„To vám neřeknu.“

„Předpokládám,“ řekl doktor Superb po odmlce, „že jste si výsledky léčby toho člověka zjistili von Lessingerovým časostrojem.“

„Ano,“ přitakal Pembroke.

„Takže nepochybujete. Dokážu ho vyléčit.“

„Právě naopak,“ řekl Pembroke. „Vy mu pomoci nedokážete, právě proto vás potřebujeme. Když podstoupí farmakoterapii, vrátí se mu duševní rovnováha. A pro nás je nanejvýš důležité, aby zůstal nemocný. To znamená, pane doktore, že potřebujeme práci šarlatána, praktikujícího psychoanalytika.“ Pembroke si pečlivě zapálil doutník, který mu zatím zhasl. „Vaším prvním úkolem tedy je neodmítat nové pacienty. Rozumíte? Ať budou sebešilenější, nebo spíš navenek sebezpřítelňější.“ Usmál se, Superbovy rozpaky ho pobavily.

Ve velikém koldomě Abrahama Lincolna se svítilo dlouho do noci, protože byly Dušičky: podle domovního řádu se museli obyvatelé, všech šest set, shromáždit v podzemním společenském sále. Muži, ženy i děti proudili dovnitř. U dveří s novým identifikátorem seděl Vince Strikerock, nevzrušený a věčný solidní byrokrat, a každého příchozího kontroloval, aby se mezi místní nevmísil někdo cizí, někdo z jiného kolektivního domu. Obyvatelé se identifikovali ochotně a všechno šlo jako na drátkách.

„Vincku, kolik nás ten krám stál?“ zeptal se děda Joe Purd, nejstarší obyvatel domu. Nastěhoval se se ženou a dvěma dětmi hned po kolaudaci v květnu 1992. Manželku už pochoval a děti odrostly, poženily se a odstěhovaly, ale Joe zůstal.

„Hodně,“ odpověděl tiše Vince, „ale nedělá chyby. Není subjektivní.“ Dosud ve funkci strážce vpouštěl lidi jen na základě osobní známosti. Tak mu ale jednou proklouzli dva kašpaři ze sídliště Robin Hill a úplně schůzi rozvrátili svými otázkami a poznámkami. To už se nestane, přísahal Vince Strikerock sobě i sousedům. A myslel to vážně.

Paní Wellsová s neměnným úsměvem rozdávala program schůze a vyvolávala: „Bod tři á, vyhrazená částka na opravu střechy, se přesunul na čtyři á. Mějte to v patrnosti.“ Vybavení programem se obyvatelé rozdělili do dvou proudů mířících k opačným stěnám sálu: liberální frakce domu se usadila vpravo a konzervativní vlevo, navzájem se okázale ignorovaly. Hrstka nezúčastněných – noví přistěhovalci a podivíni – se usadila vzadu, kde

zakřiknutě mlčela, zatímco sál bzučel mnoha drobnými schůzemi. Atmosféra byla tolerantní, ale obyvatelé věděli, že dnes večer bude bitka. Jak se dalo čekat, obě strany byly připraveny. Po sále šustily spisky, petice, výstřižky z novin, šly z ruky do ruky a od očí k očím.

Na pódiu za stolem se čtyřmi členy dozorčí rady seděl předseda Donald Tishman a bylo mu zle od žaludku. Měl mírumilovnou povahu a rozmíšky se mu přičily. Byly na něj moc, i když seděl v publiku, a dnes se bude muset aktivně zapojit; putovní funkce spadla na něj, jako jednou na každého obyvatele, a jako na potvoru ve chvíli, kdy spor o školu dosáhl vrcholu.

Sál se už skoro zaplnil a Patrick Doyle, stávající domovní hvězdný lodivod v dlouhé bílé říze, nešťastně zvedl ruce a požádal o klid. „Zahajovací modlitba,“ zvolal nakřáplým hlasem, odkašlal si a vytáhl kartičku. „Zavřete oči a skloňte hlavu, prosím.“ Podíval se po Tishmanovi a dozorčí radě, Tishman přikývl, ať pokračuje. „Otče na nebesích,“ četl Doyle, „my obyvatelé kolektivního domu Abrahama Lincolna prosíme, požehnej našemu zasedání. Ehm, žádáme tě, dej ve své nekonečné milosti, ať shromáždíme dostatečné prostředky na opravu střechy, která se už nedá odkládat. Kéž dáš uzdravení našim nemocným a nám všem moudrost v rozhodování, koho z žadatelů o byt přijmout a koho odmítnout. Kéž nikdo cizí nenaruší náš zákonů dbalý život, a zvláště tě prosíme, je-li to tvá vůle, aby se Nicole Thibodeauxová zbavila bolestí hlavy, jež jí poslední dobou brání vystupovat v televizi, a aby tyto bolesti neměly nic společného s oním neštěstím před dvěma lety, jež máme všichni v živé paměti, kdy jí kulisák nechal na hlavu spadnout závaží a na několik dní ji poslal do nemocnice. To by bylo, amen.“

Obecenstvo přitakalo: „Amen.“

Tishman vstal a zahájil schůzi: „Než se pustíme do plánovaných bodů, několik minut nás pobaví přehlídka talentů z našeho